

GENETIKA ŘEPEK LIMAGRAIN – KONZISTENTNÍ ŠPIČKOVÁ VÝKONNOST

Genetics of Rapeseeds Limagrain - Consistent Top-Class Performance

Jiří MATUŠ

Limagrain Česká republika

Summary: Limagrain oil seed rape varieties are historically characterized by high yield level and more importantly by yield stability. This is valid for earlier registered open pollinated varieties Ontario and Ladoga and also for hybrids registered in near past – Artoga and Dobrava. Stable and top yield is promising newly registered open pollinated variety from year 2011 - Lohana.

Key words: rapeseed, line, hybrid, yield

Souhrn: Odrůdy řepky společnosti Limagrain se historicky vyznačují vysokou úrovní výnosu a především jeho stabilitou. To platí jak pro dříve registrované liniové odrůdy Ontario a Ladoga, tak i pro hybridní odrůdy registrované v posledních letech - Artoga a Dobrava. Stabilní a špičkový výnos slibuje i liniová novinka z roku 2011- Lohana.

Klíčová slova: řepka ozimá, linie, hybrid, výnos

Úvod

Portfolio řepky společnosti Limagrain lze charakterizovat dvěma základními vlastnostmi. Jsou jimi špičková výkonnost a především vysoká spolehlivost – konzistentní výkon. Řepka jako plodina je nejvíce náchylná ke změnám v podávaném výkonu. Můžeme jen odhadovat důvody, proč jeden rok podá odrůda špičkový výkon a jiný rok je podprůměrná. Velkou roli hrají negenetické faktory, jako jsou podmínky setí a vzcházení, tlak škůdců, zamokření půdy.

Stejně velkou roli však mají i faktory genetické, mezi které je třeba zařadit schopnost přezimování, odolnost vůči chorobám, schopnost osvojovat si živiny v podmínkách luxusní, nebo snížené úrovně hnojení a také třeba odolnost vůči ztrátám semene v období dozrávání vlivem praskání šešulí. Právě v těchto faktorech genetika řepky Limagrain vyniká. Díky tomu podávají odrůdy Limagrain neustále špičkový výkon. Přímo legendární je odrůda Ontario, která se díky své spolehlivosti držela jako nejprodávější odrůda po dobu 3let a dodnes podává spolehlivé výkony v těch nejtvrdějších podmínkách. Podobně i odrůda Ladoga převzala prvenství od odrůdy Ontario díky svému spolehlivému a špičkovému výkonu v praxi. Ne nadarmo jsou obě odrůdy kontrolami ve všech třech nejdůležitějších nezávislých zkoušení v ČR- SPZO, ČZU a ÚKZÚZ.

Také nové odrůdy a hybridy společnosti Limagrain pokračují v nastoupeném trendu spolehlivosti. Soustředíme se na odrůdu Artoga, která v posledních dvou letech obsadila v nezávislém testování první a druhé příčky v ČR a ve všech sousedících zemích. Rok 2010/11 pro ni nebyl výjimkou. Artoga obsadila 1. místo se 114% na průměr liniových odrůd ve zkoušení ÚKZÚZ SDO v roce 2011 (viz graf č.1). Kromě těchto výsledků můžeme vzpomenout i fakt, že Artoga je nejvýkonnější kontrolou také v ÚKZÚZ ČR u odrůd zkoušených prvním rokem. Vedle pokusů maloparcelkových zmiňme ještě fakt, že hybridní odrůda Artoga obsadila absolutní 1. místo v poloprovozních pokusech ČZU (viz tab. č. 1 - ČZU, výnos semen (t/ha při 8 % vlhkosti), poloprovozy 2010/11, průměr Standard (STA) a Diagnostika (DIA)).

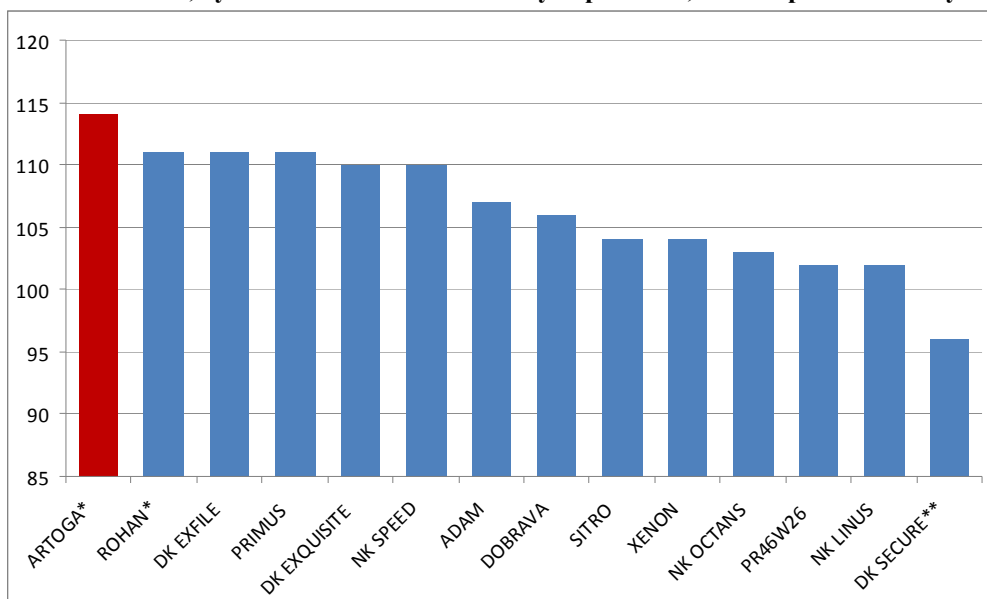
Výsledky hybridní odrůdy Artoga nestojí na náhodě, ale vycházejí z genetických vlastností hybridu. Artoga znovu exceluje v odolnosti vůči poléhání, v odolnosti vůči nejdůležitějším chorobám nemá žádnou slabinu a má skvělé přezimování (viz tab. č.2 -ÚKZÚZ 2011, odrůdy 2. a 3. rokem ve zkouškách, průměrné hodnoty znaků v roce v roce 2011). Kromě těchto vlastností je třeba vzpomenout také geneticky podmíněnou odolnost vůči praskání šešulí, která zabraňuje vzniku ztrát na poli. Všechny tyto výsledky jen potvrzují základní charakteristiku hybridní odrůdy Artoga – houževnatý evropský rekordman – a předurčují ji pro setí do všech půd, intenzit a podmínek v ČR.

Odrůda Dobrava uspěla jak v post-registračních zkouškách ÚKZÚZ SDO, tak i ve zkoušení SPZO, kde v sortimentu A obsadila druhou pozici (graf č. 2 - POP SPZO 2010/11, výnos semen (t/ha), sortiment A, použitelné lokality). Také Dobrava je nositelkou moderních znaků, jako je odolnost proti poléhání a geneticky podmíněná odolnost proti praskání šešulí. Nicméně její vlastnosti ji předurčují k pěstování především v intenzivních podmínkách, kde naplno vynikne její genetický potenciál vysokého výnosu.

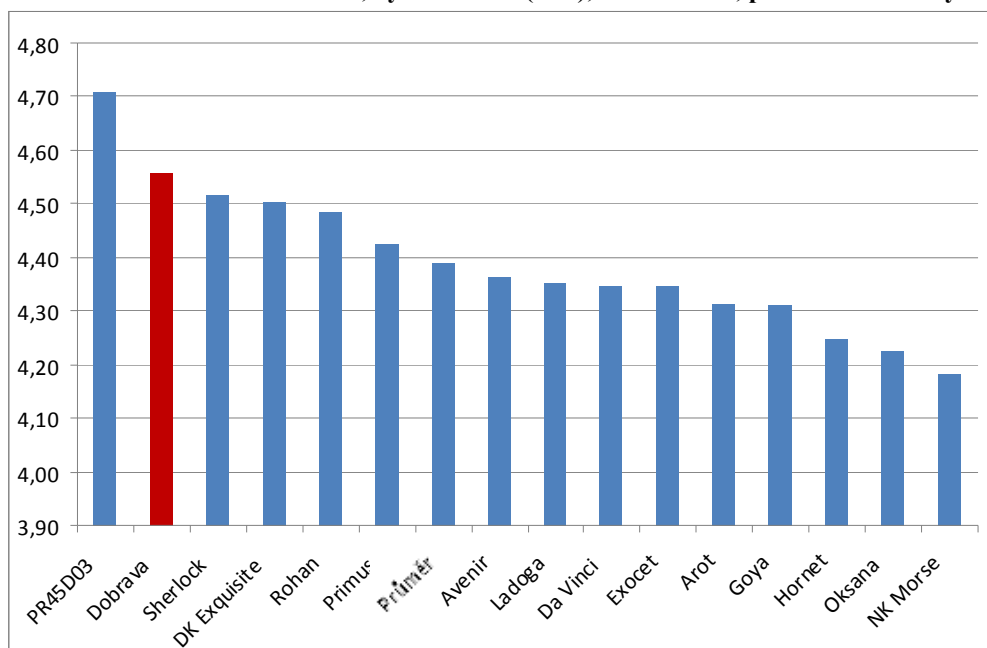
Novým železákem v ohni je pro sezónu 2012 liniová odrůda Lohana, zaregistrovaná v ČR v roce 2011. Ukončila registrační zkoušky v roce 2011 jako nejvýkonnější liniová odrůda v testování ÚKZÚZ (viz graf č. 3 -ÚKZÚZ 2011, sortiment odrůd 2. a 3. rokem ve zkouškách, výnos semen (%)). Výkonnost liniové odrůdy Lohana v praxi teprve uvidíme, avšak již nyní můžeme na základě tříletých registračních výsledků ÚKZÚZ vyslovit názor, že se jedná o mimořádně výkonnou a stabilní odrůdu (tab. č. 3 - ÚKZÚZ 2011, tříleté výsledky liniových odrůd v registračních zkouškách).

Dosavadní víceleté výsledky hybridních a liniových odrůd společnosti Limagrain potvrzují, že výkonnost je dosahována pravidelně během několika ročníků. Zemědělci, kteří se rozhodnou pro jejich pěstování se mohou spolehnout na ten fakt, že se jedná o odrůdy s konzistentní každoroční špičkovou výkonností.

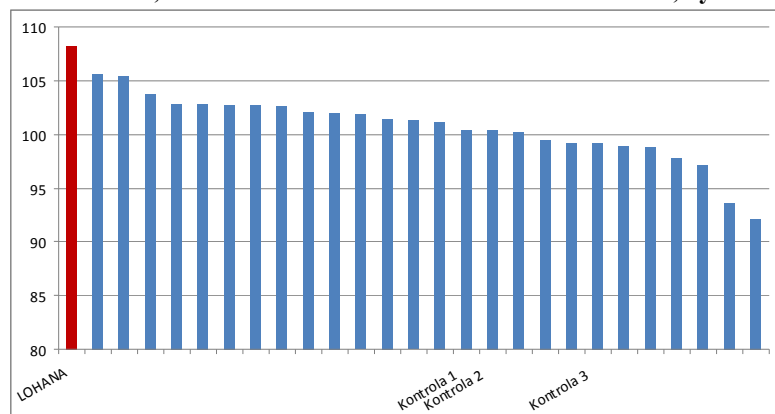
Graf 1. ÚKZÚZ 2011, výnos semene odrůd zkoušených pro SDO, v % na průměr liniových odrůd

Graf 2. POP SPZO 2010/11, výnos semen (t/ha), sortiment A, použitelné lokality

Graf 3. ÚKZÚZ 2011, sortiment odrůd 2. a 3. rokem ve zkouškách, výnos semene (%)

Tab. 1 ČZU, výnos semen (t/ha, 8% vlhk.), poloprovozy 2010/11, průměr Standard (STA) a Diagnostika (DIA).

	výnos (t/ha)	pořadí
Artoga	5,18	1
DK Exquisite	4,95	2
Sitro	4,95	3
DK Exfile	4,94	4
Arot	4,92	5
Ladoga	4,88	6
Pulsar	4,86	7
ES Centurio	4,82	8
Rohan	4,80	9
Goya	4,80	10
Ontario	4,72	11
NK Diamond	4,71	12
Chagall	4,70	13
NK Speed	4,70	14
PR45D03	4,69	15
Vectra	4,66	16
Recordie	4,65	17
ES Alpha	4,62	18
Labrador	4,57	19
ES Venus	4,56	20
Benefit	4,55	21
Exagone	4,54	22
Oksana	4,53	23
Californium	4,48	24
Jesper	4,34	25

Kontaktní adresa

Ing. Jiří Matuš, Product manager, Limagrain Central Europe S.E.,
<http://www.limagraincentraleurope.com/>

Tab. 2: ÚKZÚZ 2011, odrůdy 2. a 3. rokem ve zkouškách, průměrné hodnoty znaků v roce v roce 2011.

Znak	Odrůda	Plíseň šedá 9-1	Fomové čern. stonku 9-1	Sklerotiniová hniloba 9-1	Čerň řepková 9-1	Přezimování %	Délka rostlin cm	Poléhání před sklizní 9-1
Jednotka								
5078039	Artoga	8,0	6,2	5,5	6,1	96	143	8,4
5076977	NK Speed*	7,3	5,7	5,1	7,3	95	144	7,8
5077524	Chagall*	8,0	5,8	5,1	7,7	92	136	8,1
5076999	Ladoga*	6,8	6,2	5,8	7,1	95	138	7,6
5078057	Goya*	8,0	6,3	5,6	6,1	90	140	8,1
5075498	Labrador*	7,7	6,3	5,9	5,9	94	133	7,2
Průměr hybridních odrůd		7,6	6,1	5,3	6,3	95	143	8,1
Průměr liniových odrůd		7,4	6,1	5,4	6,4	94	134	7,8
Průměr všech odrůd		7,5	6,1	5,4	6,4	94	140	8,0

Tab. 3: ÚKZÚZ 2011, tříleté výsledky liniových odrůd v registračních zkouškách.

Kód	Odrůda	Typ délky	Typ odrůdy	t.ha ⁻¹				%			
				2009	2010	2011	Průměr	2009	2010	2011	Průměr
5079841	Lohana	K	D	5,41	4,70	5,43	5,18	108	105	108	107
5079803	RNX1621	K	D	5,17	4,90	5,29	5,12	103	110	105	106
5079799	MH 02 BZ 043	K	DL	5,27	4,85	5,00	5,04	105	109	99	104
5079851	SG-C 768	K	PFL	5,17	4,63	5,03	4,95	103	104	100	102
5079798	RAW 1069-091	K	ZP	5,29	4,43	5,09	4,94	105	99	101	102
5079830	MLCH 175	K	ZP	5,23	4,57	4,91	4,90	104	102	98	101
5079852	SG-C 898	K	PFL	5,11	4,61	4,97	4,89	102	103	99	101
5075498	Labrador*	K	PFL	5,02	4,57	5,04	4,88	100	102	100	101
5076999	Ladoga*	K	PFL	4,94	4,63	5,04	4,87	98	104	100	101
5077524	Chagall*	K	PFL	5,13	4,19	4,98	4,77	102	94	99	99
	Průměr std. 100 %		S	5,03	4,46	5,02	4,84				
	MD 0.05			0,39	0,33	0,32	0,24	8	7	6	5
	Vliv ročníku			0,22	-0,35	0,13	-				
	Počet průměrovaných			5	9	8	-				